

КАРВОН

*Карвон кўрдим туялари бўзлаб келар,
Нортуяда менинг ёрим излаб келар.
Менга берган ваъдалари эсдан чиқиб,
Остонаси тилло юртни кўзлаб келар.*

*Пешонанга ёзганидан айрилма, ёр,
Жоним чиқар, кўшиқ айтсам қайрилма, ёр.*

*Карвон йўли кетгунича қизгалдоқ зор,
Йиғламагин, йиғлагандан дунё безор.
Ўйнаб-ўйнаб, қулиб-қулиб кетайвергин,
Ғамга ўзим харидорман, ўзим бозор.*

*Пешонанга ёзганидан айрилма, ёр,
Жоним чиқар, кўшиқ айтсам қайрилма, ёр.*

*Қорли тоздан наридадир ўзга диёр,
Ўзга юртда келин бўлиб қолишинг бор.
Ўзга юртда ўз юртингни эслаб тургин,
Менга эмас, ўз юртинга бўл интизор.*

*Пешонанга ёзганидан айрилма, ёр,
Жоним чиқар, кўшиқ айтсам қайрилма, ёр.*

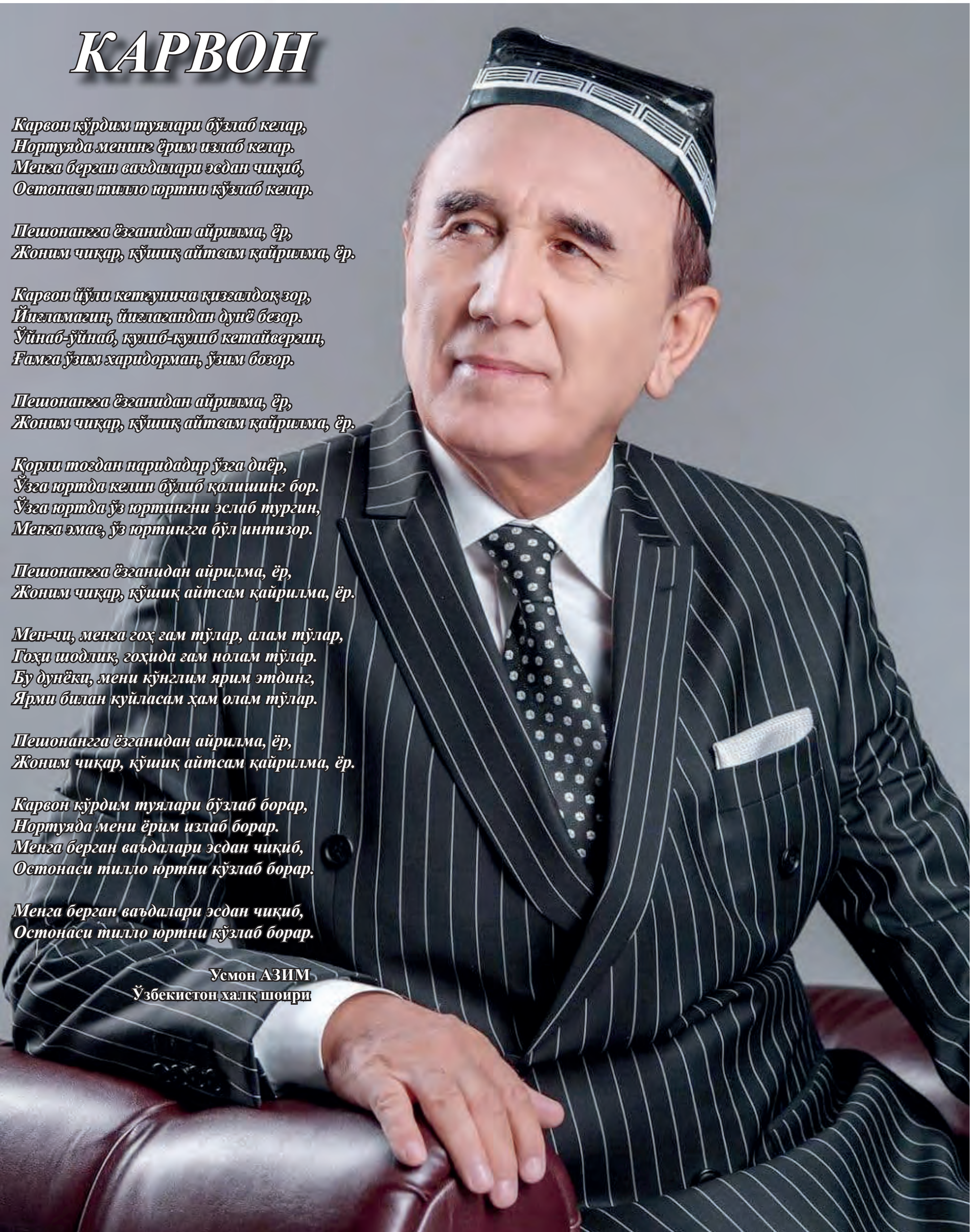
*Мен-чи, менга гоҳ ғам тўлар, алам тўлар,
Гоҳи шодлик, гоҳида ғам нолам тўлар.
Бу дунёки, мени кўнглим ярим этдинг,
Ярми билан куйласам ҳам олам тўлар.*

*Пешонанга ёзганидан айрилма, ёр,
Жоним чиқар, кўшиқ айтсам қайрилма, ёр.*

*Карвон кўрдим туялари бўзлаб борар,
Нортуяда мени ёрим излаб борар.
Менга берган ваъдалари эсдан чиқиб,
Остонаси тилло юртни кўзлаб борар.*

*Менга берган ваъдалари эсдан чиқиб,
Остонаси тилло юртни кўзлаб борар.*

Усмон АЗИМ
Ўзбекистон халқ шоири

МАКТАБГАЧА ТАЪЛИМ – КЕЛАЖАК ПОЙДЕВОРИ

Сўнги йилларда мамлакатимизда ўсиб келаётган ёш авлодни ҳар томонлама етук ва комил шахс қилиб вояга етказиш мақсадида салмоқли ишлар амалга оширилди. Жумладан, таълимнинг асоси ҳисобланган мактабгача таълимнинг замонавий ва самарали тизимини жорий этиш борасида кенг кўламли ишлар амалга оширилди. Ушбу соҳадаги давлат-хусусий шерикликни ривожлантириш борасида яратилган шарт-шароитлар нодавлат мактабгача таълим муассасалари сонини ортишига олиб келди ва бу ўз ўрнида ёш авлодни таълим ва тарбия билан қамраб олиш имкониятини янада оширди.

Гувоҳи бўлаётганимиздек, йилдан йилга мактабгача таълим муассасаларига бўлган эҳтиёж ортиб бормоқда. Бу эса ўз навбатида мактабгача таълим ташкилотларига малакали педагог кадрларни жалб қилиш ва болаларни замонавий ўқув-методик материаллар билан таъминлаш зарурлигини англади. Бу борада Ўзбекистон Республикаси Президенти 2018 йил 30 сентябрдаги “Мактабгача таълим тизимини бошқаришни такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Қароридан тўхталиб ўтган эди. Давлат раҳбари жорий йилнинг 26 июль куни «Тошкент шаҳрини 2030 йилга қадар ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш тўғрисида»ги Фармонида бир неча соҳа қаторида мактабгача таълим соҳасига ҳам алоҳида тўхталиб ўтди ва соҳада қилиниши керак бўлган вазифаларни белгилаб берди. Унга кўра, мактабгача таълим қамровини кенгайтириш мақсадида 2024 йил ва келгуси йиллар учун Ўзбекистон Республикасининг ижтимоий ва ишлаб чиқариш инфратузилмасини ривожлантириш дастурларида 50 минг ўринли 400 дан ортиқ янги мактабгача таълим ташкилоти фаолиятини йўлга қўйиш ҳамда 240 та мактабгача таълим ташкилотини мукамал таъмирлашни инobatга олиш кўзда тутилган.

Ушбу қарор ижроси ва Тошкент шаҳридаги мактабгача таълим ташкилотларининг фаолиятига оид бир неча саволларга жавоб олиш учун **Мактабгача таълим агентлиги Ахборот хизмати раҳбари Мавлуда АСҚАРХЎЖАЕВА** билан боғландик.

– Бугунги кунда Тошкент шаҳрида неча МТТ фаолият юритмоқда?

– Бугунги кунда шаҳримизда 944 та МТТ фаолият юритаётган бўлиб, шулардан 494 таси давлат 450 таси нодавлат МТТ ҳисобланади. Туманлараро оладиган бўлсақ энг кўп мактабгача таълим ташкилотлари Юнусобод (119), Мирзо Улуғбек (111), Учтепа (100) туманларида фаолият юритади. Бектемир (30) ҳамда Янгиҳаёт (50) туманларида аҳоли сонига мос равишда мактабгача таълим ташкилотлари сони ҳам бироз камроқ.

– МТТлари фаолиятини кенгайтириш борасида кўплаб чора-тадбирлар ишлаб чиқилмоқда. Охириги беш йил мобайнида Тошкент шаҳридаги МТТ сони нечага кўпайди?

– Президентимизнинг 2018 йил 30 сентябрдаги “Мактабгача таълим тизимини бошқаришни такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Қароридан сўнг бутун Республика бўйлаб ташкилотнинг фаолияти кенгайди. Жумладан, Тошкент шаҳрида 260 та янги мактабгача таълим ташкилотлари фаолияти йўлга қўйилди.

– Айтинг-чи, бугун пойтахтда неча мактабгача таълим ташкилоти таъмирталаб ва қайси ҳудудларда янги мактабгача таълим ташкилоти қурилиши керак?

– Туғилиш сони юқори бўлган ва аҳоли сони оилаларнинг кўчиб бориши эвазига ортиб бораётган туманларда табиийки, мактабгача таълим ташкилотларига бўлган эҳтиёж ҳам ортиб бормоқда. Бу ўз навбатида янги МТТ қурилишини талаб қилади ва бугунги кунда Тошкент шаҳрида 12 та янги МТТ қурилиши зарур, яна 54 та шундай муассаса эса таъмирга муҳтож.

– Бугун пойтахт МТТларида неча нафар бола тарбияланмоқда ва неча нафар бола МТТ қамровидан четда қолган?

– Республика бўйича 2 миллион 930 минг 844 нафар 3-7 ёшли болаларнинг 2 миллион 111 минг 487 нафари ёки 72,0 фоизи мактабгача таълим билан қамраб олинган. 153 минг 251 нафардан ортиқ болалар эса Тошкент шаҳридаги мактабгача таълим ташкилотларида тарбияланишади, 44 минг 782 нафар бола эса қамровдан четда қолмоқда.

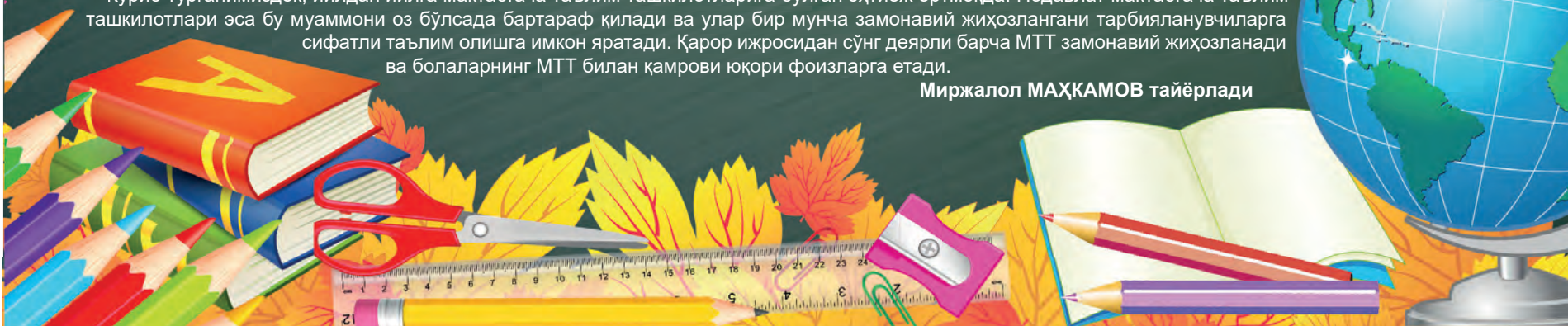
– Нодавлат МТТ фаолиятини йўлга қўймоқчи бўлган фуқароларга қандай имтиёзлар мавжуд?

– Давлат-хусусий шериклик асосида мактабгача таълим ташкилотларига бериладиган имтиёзлар кўп. Жумладан, ташкил қилинаётган нодавлат мактабгача таълим ташкилотларининг эҳтиёжлари учун ўрнатилган тартибда тасдиқланган рўйхатлар бўйича олиб келинадиган ускуналар, асбоб-анжомлар, ўқув қуроллари ва ўйингоҳлар давлат-хусусий

шерикчилиги тўғрисидаги битим тузилган кундан бошлаб 2 йил муддатга божхона тўловлари (божхонада расмийлаштириш учун йиғимлардан ташқари) тўлашдан ҳамда нодавлат мактабгача таълим ташкилоти ўз фаолиятини амалга ошира бошлагандан кейин ўн йил мобайнида барча турдаги солиқлар ва давлат мақсадли жамғармаларига мажбурий ажратмалар тўлашдан озод қилинади. Шунингдек, нодавлат мактабгача таълим ташкилотларини ташкил этиш, қуриш, реконструкция қилиш, таъмирлаш, жиҳозлаш ҳамда замонавий ўқув ускуналари ва ўқитиш воситаларини харид қилиш учун хусусий шерик имтиёзли кредитлар олишида кўмаклашади, молиявий маблағлар етарли бўлмаса, имтиёзли кредитлар олишда кўмаклашади, давлат мактабгача таълим ташкилотининг бир нафар тарбияланувчиси учун сарфланадиган харажатлар суммасининг 50 фоизи (Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 10 июндаги ПҚ-5144-сон қарори тасдиқланган олис ва чекка ҳудудларда 75 фоизи) миқдоридан Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетидан субсидиялар олиш, хусусий шерикларга солиқ имтиёзлари ва қонун ҳужжатларида назарда тутилган бошқа преференциялар тақдим этилади. Бундан ташқари, давлат-хусусий шериклик асосидаги нодавлат мактабгача таълим ташкилотларига (оилавий нодавлат мактабгача таълим ташкилотлари бундан мустасно) фойдаланган электр энергияси ва табиий газ хизматлари нархининг 50 фоизи миқдоридан давлат бюджети маблағлари ҳисобидан ойлик компенсациялар тўлаб берилади.

Кўриб турганимиздек, йилдан йилга мактабгача таълим ташкилотларига бўлган эҳтиёж ортмоқда. Нодавлат мактабгача таълим ташкилотлари эса бу муаммони оз бўлсада бартараф қилади ва улар бир мунча замонавий жиҳозлангани тарбияланувчиларга сифатли таълим олишга имкон яратади. Қарор ижросидан сўнг деярли барча МТТ замонавий жиҳозланади ва болаларнинг МТТ билан қамрови юқори фоизларга етади.

Миржалол МАҲКАМОВ тайёрлади

ТАЛАБАЛАЛАР ПОЙТАХТГА ҚАЙТДИ: ЖАМОАТ ТРАНСПОРТИ БУ ЮКЛАМАЛАРГА ҚАНДАЙ ДОШ БЕРЯПТИ?

Янги ўқув йили бошланиши билан олий таълим муассасалари энг кўп бўлган Тошкент шаҳрида йўловчилар оқими янада кўпайди. Хўш, пойтахт жамоат транспорти тизими ана шу тигиз йўловчилар оқимига сифатли хизмат кўрсата оляптими? Сабаби, бу ерда гап икки баробар кўп, яъни 800-850 минг йўловчи ҳақида бормоқда.

– Янги 2023-2024 ўқув йили бошланишига Тошкент шаҳар жамоат транспортида ўзгаришлар катта бўлди. Агар ўтган йилга нисбатан солиштирадиган бўлсак, ўтган йилнинг шу даврида бир кунда 1013 та автобус йўналишларга чиқарилган бўлса, жорий йилга келиб, бу кўрсаткич 70 фоизга ўсди ва куни кеча ўқиш бошланишининг илк кунидан 1700 тадан ортиқ автобус йўловчиларга хизмат қилмоқда. Бундан ташқари, йўналишларимиз сиғимлари ҳам икки баробарга ошди. Ўтган йили автобуслар орасидаги интервал 15-20 дақиқани ташкил этган бўлса, ҳозирда 8-10 дақиқани ташкил этмоқда. Алоҳида йўлақлардан фойдаланадиган 129 та автобус йўналишлари қатновлари мунтазамлиги оширилди. 2022 йил сентябрь ойида пуллик йўловчи ташувлари 400 мингтадан ортиқни ташкил этган бўлса, ҳозирда йўловчи ташувларини 850 000 тадан 1 000 000 тага етказиш режалаштирилмоқда.

Шунингдек, йўловчиларга қулайликлар яратиш мақсадида метрога етказувчи экспресс йўналишлар ҳамда шаҳар чеккасидаги ҳудудларни марказга боғловчи йўналишлар ташкил этилди. Бунда 7 та янги шаҳар йўналишлари йўлга қўйилди. Яна 3 та вақтинчалик, яъни тигиз вақтларда ҳаракатланадиган экспресс автобуслар янги йўналишларда пойтахт аҳолиси ва меҳмонларга сифатли хизмат кўрсатмоқда. Экспресс автобус йўналишлари Тошкент давлат аграр университети чорраҳасидан “Буюк ипак йўли” метросига қадар, 2-экспресс автобус йўналиши ТТЗ автошоҳ бекатидан Музработ, Мирзо Улуғбек кўчалари орқали “Буюк ипак йўли” метросига қадар мунтазам қатновларни амалга оширади. 3-экспресс автобус йўналиши ТТЗ автошоҳ бекатидан Музработ, Гулсанам ва Буюк ипак йўли кўчалари бўйлаб “Буюк ипак йўли” метросига қадар ташкил этилмоқда. Ушбу экспресс автобус йўналишининг йўлқира нархи 2000 сўм бўлиб, оралик бекатларда тўхтамасдан, яъни бош ва охириги бекатда тўхтаб ҳаракатланади.

Ахрорхўжа ТОШХЎЖАЕВ,
Тошкент шаҳар Транспорт бош бошқармаси бўлим бошлиғи:

Янги ўқув мавсуми арафасида масъуллар томонидан транспорт воситаларининг йўналишларга чиқиш олдида шайлиги ҳам назорат қилинди.

Айтиш жоизки, муҳими қилинаётган ишларнинг реал ҳаётда акс этишидир. Шу боис ҳам биз айнан талабаларнинг бу борадаги фикрлари билан қизиқдик.

Абдужалил АЗИЗОВ,
“Тошшаҳартрансхизмат” АЖ бошқаруви раиси
ўринбосари:

– Ҳар бир ҳаракатнинг таркиби инвентаризациядан ўтказилиб, уларга керакли бўлган эҳтиёт қисмлар хариди ҳамда уларни таъмирлаш ва йўналишга қўйиш бўйича ишлар амалга оширилди. Автобусларни йўналишга чиқиш вақтидан бошлаб ҳар битта автобус санитар ва техник ҳолати яна бир марта кўздан кечирилди. Бундан ташқари, автобус ҳайдовчилари йўл ҳаракати қоидаларини бузмасдан, йўловчиларга хушмуомала бўлиб, автобуслар учун ажратилган алоҳида йўлақдан мунтазам фойдаланиш бўйича йўриқномалар ўтказилиб, йўналишга чиқарилди.

Бир сўз билан айтганда, пойтахт жамоат транспорти бугун тубдан ўзгарди. Йўловчилар манзилларига ўз вақтида, тикилинчларсиз етиб бораётганликларидан хурсанд. Биз эса жамоат транспорт тизимидан ана шу каби йўловчиларни мамнун қиладиган янада кўпроқ яхши янгилликларни кутиб қоламиз.

Шаҳноза РИЗАЕВА,
талаба:

– Шароитлар яхши. Автобусларда кондиционерлар бор, вақтида келяпти. Йўловчилар учун анча қулайликлар яратилган. Манзилимга 15 дақиқада етиб келдим. Авваллари 30-40 дақиқалаб кутиб қолган пайтларимиз бўларди. Ҳозир орадаги интерваллар ҳам анча қисқарган. Энг муҳими, бизга ўхшаган талабалар учун жуда қулай.

Нуриддин ИСКАНДАРОВ,
талаба:

– Оралик интерваллар анча қисқарганлиги ҳисобига автобуслар олдиндагидек тикилинч эмас, бемалол ўтириб, манзилимизга етиб боряпмиз. Ҳамма хуш кайфиятда, асаббузарликлар йўқ, автобус салонлари салқин. Масалан, мен 10 дақиқада ўқишимга етиб бордим. Аввал кўп вақтим йўлга кетарди. Автобуслар катта интервалда келарди, бунинг устига тикилинч, асаббузарлик билан ўқишга етиб борардик. Ҳозир эса бундай муаммолар йўқ.

Тошкент шаҳрида янги ўқув йилининг илк кунда жамоат транспорти (автобус ва электробусларининг) фаолияти қуйидагича бўлди:

2023 йил 4 сентябрь куни:
Автобус йўналишлари сони – 167 та;
Йўналишга чиқарилган автобуслар сони – 1707 та;
Йўловчилар сони – 806 721;
Қатновлар сони – 21 718;
Оралик интервал – 8-10 дақиқа.

Ушбу кўрсаткичлар 2022 йил 5 сентябрь куни:
Автобус йўналишлари сони – 152 та;
Йўналишга чиқарилган автобуслар сони – 841 та;
Йўловчилар сони – 414 874;
Қатновлар сони – 11 127;
Оралик интервал – 15-20 дақиқа.

Аллоҳ ҳар бир инсонни ўз тақдири билан яратади. Шоҳдир, гадоқир Яратганнинг берган умрини тўғри сарфлашга мажбур. Кимдир йилларга мағлуб бўлади, яна кимдир вақт билан баҳслашади. Шерали Жўраев! Ўзбекистон халқ артисти, давлат мукофотлари соҳиби, чин маънода санъатимиз қаҳрамони эди... Ҳофиз вақт билан ҳамнафас яшади, у сўз билан, оҳанг билан дунёни англашга чорлади. Унинг айтганлари шунчаки яралмади, ҳар бирида инсониятнинг тақдири, туйғулари акс этди. Афсус, узоқ давом этган хасталиқдан сўнг ҳофиз 2023 йилнинг 4 сентябрида оламдан ўтди. Шерали Жўраевнинг маънавий мероси ҳали қанчадан-қанча авлодларга хизмат қилади.

Шерали Жўраев 1947 йил 12 апрелда Андижон вилоятининг Асака шаҳрида туғилди. 1971 йилда Тошкент театр ва рассомчилик санъати институти (ҳозирги Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти)ни тамомлаб, меҳнат фаолиятини "Шодлик" ашула ва рақс ансамблининг хонандаси сифатида бошлади. Кўп йиллар Андижон вилояти филармонияси, Ўзбекистон давлат филармонияси, "Ўзбекконцерт" давлат муассасаси каби ижодий ташкилотларда хизмат қилди. Хонанда ўзининг ноёб истеъдоди, бетақрор овози ва юксак ижро маҳорати билан юзлаб ёрқин кўшиқларни мерос қолдирди. Шунингдек, Шерали Жўраев миллий санъатимизни хориж саҳналарида ҳам кенг тарғиб этиш йўлида ҳам самарали меҳнат қилди. Сўнгги йилларда "Ватандошлар" жамоат фондининг Васийлик кенгаши раиси вазифасида самарали меҳнат қилиб, хорижий давлатларда истиқомат қилаётган ватандошларимиз билан алоқаларни мустаҳкамлашда муносиб хизмат қилди.

Шерали Жўраевнинг миллий санъатимиз ва маданиятимизни ривожлантириш борасидаги хизматлари давлатимиз томонидан муносиб тақдирланди. У "Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист", "Ўзбекистон халқ артисти" фахрий унвонлари, Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Республикаси давлат мукофоти, "Фидокорона хизматлари учун" ва "Эл-юрт ҳурмати" орденлари билан мукофотланган эди.

Мирзабек ХОЛМЕДОВ,
Ўзбекистонда хизмат
кўрсатган артист:

– "Анча йўлни юриб қўйдик биз..." мен шу кўшиқни эшитганимда талаба эдим. Санъат институтида ўқийман, ҳофиз кириб келади. Бошқача салобат, бошқача файз билан. Ҳамма Шерали Жўраевни кўргани ошиқади. Талабадан домлагача... Катта ҳофиз билан бирга ўтган йиллар хотирамизда қолди. Шерали Жўраевнинг ҳар бир ашуласи – инсон тақдирига ўхшайди.... Устоз кетди, катта ҳофиз кетди...

Осон эмас яхшилардан бўлмоқлик жудо,

Аллоҳ раҳмат қилсин, маҳшаргача алвидо...

Юлдуз УСМОНОВА,
Ўзбекистон халқ артисти:

– Мактабда ўқиб юрган кезларим уйда бир радио, бир магнитофон бўларди. Дадам ҳамиша устозларни эшитарди. Фахриддин Умаров, Нуриддин Ҳамроқулов, Фаттоҳон Мамадалиев... ва уларнинг орасида Шерали Жўраев ҳам бор эди. Мен Шерали Жўраевни устоз дейман, уларни тинглаб, эшитиб санъатга бўлган меҳр ортган. Дастлаб тўй-тантаналарда учрашдик, кейин катта саҳналарда кўришдик... Ҳаёт шундай, туғилмоқ бор ўлим ҳам ҳақ! Бу инсондан катта мерос қолди. Ҳофизнинг асарлари халқнинг мулки, унинг кўшиқларини қафасдаги қушдек сақлаш керак эмас, уларга эркин парвоз бериш керак. Мен оиласига ва Шерали Жўраевнинг мухлисларига сабр тилайман.

Бахриддин АСРОР,
Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси
аъзоси:

Бундан бир неча йил аввал иккита кўзи кўрмайдиган ўртоғим телефон қилди.

– Ўртоқ Тошкентдамисан?

– Ҳа ишдаман.

– Боряпман. Такси сени ишхонага олиб боради, кейин мени тўйхонага ташлаб қўясан.

– Хўп, келавер, ўзим обориб, кейин кузатвораман, – дедим.

Орадан 4-5 соат ўтиб, етиб келди. Кимни тўйи деб қизикдим.

– Шер ака, Шерали Жўраев тўй қиляпти, ошга айтган, – деди.

– Қийналибсан, нима сан келмасанг хафа бўлармиди, шундоғам роса одам кўп бўлади, – дедим.

– Айтсам ишонмайсан, кечадан бери икки марта телефон қилди, – деди қимтини.

Ош вақти яқиниди машинага ўтқаздим ва тўйхонага қараб юрдик. Йўлда боряпганимизда ишонаверинг, Шерали Жўраев кўнғироқ қилди. Овозини чиқариб қўйганиди телефонни.

– Қори келяпсизми, ошни бузолмай турибмиз, дўст деганам шунақа бўладими?! – дея ўпкалагани жаранглаб эшитилди.

Ўртоғим боряпганини айтиб узр сўради. Чўнтагидан пул чиқариб, "Тўёнага каммасми?" – деб сўради. Ўша вақтда ногиронлигига қанча пенсия олса шуни ярмини олволган экан.

– Сани тўёнага қарамайди у инсон ошна, – дедим.

Тўйхонага бордик. Тумонат одам, киришга навбат турнақатор. Ўртоғимни бир кишига олиб киришини илтимос қилиб, қолдирдим. Бир соатлар ўтиб олиб келгани бордим. Ўртоғим Шерали акани ёнида турарди. Қайтдик.

– Тўёнани бердингми, – дедим йўлда кетиб борарканмиз.

– Бердим, сизники табаррук қори, деб олди-ю, лекин ора-чорада тушган тўёналардан "қори, сизда туриб турсин, чўнтагим тўлиб кетди", – деб мени чўнтагимга солиб қўйди. Қайтишда пулни қайтариб берай десам, "қори, ман бировнинг чўнтагидан пул олмайман, у пул сизга тушган пул", деб олмади, – деди хурсанд бўлиб ва уялиқираб.

Шер ака ўшанда ўртоғимнинг тўёнасига 20 баробар пул солиб қўйган экан. Гап эҳсонидаям эмас, шунча казо-казолар туриб, атрофида шунча машхурлар туриб, бир ўксик кўнғилга муштоқ бўлганида.

Аллоҳ савобли амалларини ажрини бериб, жаннатилардан қилсин.

“Биринчи муҳаббатим” НИ

АЛЛОҲГА МУНОЖОТ СИФАТИДА ТИНГЛАЙМАН

“Динсизлар осиймас, муҳаббатсизлар осийдир, гуноҳқордир” деган сатрларнинг маъзани энди чақмоқдаман. Инсон тилда Худони тан олиши, аммо дилида шубҳа бўлиши, яъни Худого муҳаббат бўлмаслиги мумкин.

Ҳозир ҳамма, қарию ёш машҳур ҳофизимиз ижросида Абдулла Орипов қаламига мансуб “Биринчи муҳаббатим” кўшиғини берилиб тингламоқда. Мазкур кўшиқ шу қадар машҳур бўлиб кетганки, тўй-тантаналарда ёш кўшиқчилар томонидан шеърдаги маъноларга тушуниб-тушунмай, овози етадим, етмайдим, фарқи борма йжро этилмоқда. Балки шоир ҳам, ҳофиз ҳам бу кўшиқни қандайдир қизга, яъни ёрга бағишлагандир. Аммо менинг фикримча, бу кўшиқ Аллоҳга муножотдир. Ҳар ҳолда, мен машҳур ҳофизимиз ижросидаги “Биринчи муҳаббатим”ни Аллоҳга муножот сифатида тинглайман.

Агар буюк Чўлпон тили билан фикрлайдиган бўлсак, Абдулла Орипов коммунистик тузумни “оқшом” дея тасвирлар экан, шундай оқшомлардан бирида Ой (яъни эртанги кунга ишонч) фалақда бўзариб ботганида, Зухро юлдуз (мустақиллик орзуси) милтираб хира ханда отганда, руҳдаги маъносилик (коммунистик тузумда яшашлик) сокинлик уйғотганида Муҳаббатни, яъни Аллоҳни эсга олишини, эслаб хаёлга толишини (яъни дунёда нималар бўлмоқда ўзи, дея виждон азобига тушаётганини) қаламга олади.

Шоир Аллоҳга сиғинишга имкон бермаётган тузумдан нолийди ҳамда “мен кимга суянгайман, фақат эслаб ёнгайман, эслаб бағрим тилгайман” деган сатрлари орқали ўша замондаги худосизларга қарши исён кўтаради. Чунки ўша даврларда Худого ошқора сиғинишга рухсат берилмас, бунинг учун оғир жазо берилар эди. Бу коммунистик мафкура пайтида ёзилган шеър бўлиб ўша даврларда “Худо йўқ” деган ғоя илгари сурилар, шоир эса мана шунга норозилик билдирар экан, усталик билан Худодан бошқа нажоткор йўқлигини илгари сурган. “Дунё ўзи шундайин англаб бўлмас сир экан, гоҳида кенг, гоҳида туйнуксиз қаср экан” деган сатрлар ҳозирги кенг дунёни ва туйнуксиз қаср бўлмиш қабрни эслатмайдимми? “Лекин инсон ҳаммаша бир сирга асир экан” сатрларидаги “сир” Аллоҳнинг ягоналигини, фақат унга сиғиниш кераклигини, яъни асир эканлигимизни тан олиш эмасми?

*“Ўтди ёшлик завқ билан, гоҳи тўполон билан,
Гоҳида яхши билан, гоҳида ёмон билан,
Айро ҳам тушдим баъзан қалб билан, ИЙМОН билан”.*

Агар сатрларнинг давоми ўқиладиган бўлса, унда ИЙМОН йўқотилгани, бунинг оқибатида мангу ғафлатда қолгани тан олинади. Ахир, бу яқин ўтмишдаги ҳаммамизнинг фожеамиз эмасми?

*Йўлин йўқотса одам – муҳаббатга суянгай,
Ғуссага ботса одам – муҳаббатга суянгай,
Чорасиз қотса одам – муҳаббатга суянгай,
Мен кимга суянгайман, биринчи муҳаббатим,
Фақат эслаб ёнгайман, биринчи муҳаббатим.
Эслаб бағрим тилгайман, биринчи муҳаббатим.*

Албатта, йўлин йўқотган, ғуссага ботган, чорасиз қотган одам қандайдир қизга эмас, балки Аллоҳга суяниши ҳеч кимга сир эмас. Афсуски, коммунистик мафкура муҳаббатни қалбимиздан олиб кўйган эди. Шу сабабли шоир МУҲАББАТНИ эслаб ёнишини, эслаб бағрини тилишини машрабона сатрларда тасвирлашга уринади.

Шеърнинг сўнги сатрларини ўқиб кўрайлик. Шоир “Оқшом” деганда чириб бораётган коммунистик мафкурани назарда тутар экан, тонгда туриб, яъни яқинлашиб келаётган қуёшли куннинг тонгида Аллоҳга атаб ушбу шеърини битганини тасвирлайди.

*Нидо бергил қайдасан, шарпанга қулоқ тутдим,
Сирли тушлар кўриб мен бор дунёни унутдим,
Тонгда туриб номинга ушбу шеъримни битдим,
Дилдаги оҳим менинг, биринчи муҳаббатим,
Ёлғиз Аллоҳим менинг биринчи муҳаббатим.*

Биринчи муҳаббат, умуман муҳаббат фақат ёлғиз Аллоҳга эканлиги “Биринчи муҳаббатим”да ёрқин акс этган. Шу сабабли шеърни ўқийётганда, кўшиқни тинглаётганда дилимизда Аллоҳ бўлиши керак. Агар кимдир севган йигити ёки қизини биринчи муҳаббатим дея, уни Аллоҳ даражасида кўрар экан, бу осийликдан бошқа нарса эмас.

Шарофиддин ТўЛАГАНОВ

ҚУШ УЯСИДА КЎРГАНИНИ ҚИЛАДИ ЁХУД КИТОБ ЎҚИМАЁТГАН БОЛАЛАР

Телефон ўйнаб ўтирган ўғлимга қараб, ўйга толдим ва олисда қолган болалигим ёдимга тушди...

Болалигимда китоб ўқишни жуда яхши кўрардим. Уйимизда бадий ва тарихий китоблар талайгина эди. У китобларни онам ўқирдилар. Эрталаб уйғонганимда тандир ёнидаги хонтахтада бир сават иссиқ нон ва яқиндагина ювилган, ҳали сувлари оқиб турган бир дор кирга кўзим тушарди. Онам жуда барвақт турар биз турғунимизча барча рўзғор ишларини бажаришга улгурарди. Нонуштага ўтирганимизда онам ошхона бурчагида китоб ўқиб ўтирардилар. Балки шунданми, менда китоб ўқишга бўлган қизиқиш жуда эрта уйғонган. Мактабдан қайтишимда ҳар куни бувимнинг уйларига кирардим. Ҳар гал бувимни кўргани кирганимда улар пахта ситиб ўтирар, аммо кўзларини китобдан узмасдилар. Мени кўриб жуда севинарди ва пашмакми, жийдами, нима топсалар қўлимга тутқазарди. Бувимнинг уйлари ёнида мўъжазгина кутубхона бўларди. Уларнинг уйларида чикиб, тўғри ўша ерга кирардим. Адабиёт дарсида ўтилган, таниган адабларимнинг китобларини қидириб топиб, уларни эрталабгача ухламай ўқиб тугатишга ҳаракат қилардим. Ҳар бир асарни ўқиганимда ундаги қаҳрамонлар ҳис қилган туйғуларни бутун вужудим билан туяя, улар севинганда суюниб, ранжиганда йиғлардим. Эсимда «Ўткан кунлар»да Кумуш ўлганида бир ҳафтача ўзимга келолмаганман. Онам тушлик учун берган пулларни тежаб, китоб сотиб олардим. Хуллас, болалигимни китобларсиз тасаввур қила олмасдим.

Агар ўсмир пайтимда ўғлимникидай телефоним бўлганида, интернет бўлганида китоб ўқиримдим? Ўзимга шу саволни бердим. Тўғриси билмайман ўқиримдим ё ҳозирги ёшларга ўхшаб телеграм, инстаграм ёки шунга ўхшашларда вақтимни ўтказаримдим?! Балки бизнинг тенгдошларимиз телефони бўлмагани учун бўш вақтларини китоб ўқишга сарфлаганмикин?..

Мен фарзандларимни бадий адабиёт ўқишга қанча қизиқтирмай бунинг уддасидан чиқолмаяпман. Нима қилсам улар мутолаага қизиқади, деб жуда кўп ўйлайман. Ҳатто бир вақт телефонларини олиб ҳам қўйдим. Фойдаси бўлмади. Аксинча, қизиқиб турган фанларини ҳам ўқимай қўйишди. Шунда тушундим-ки, интернет ривожланган айни асрда уларни бундай айириш жуда катта хато экан. Аксинча, ундан унумли фойдаланишни ўргатишимиз лозим. Керакли ҳаволалардан фойдаланишга рухсат бериб, тарбияга зидларини чеклашимиз даркор.

Фарзандларимни мутлақо билимсиз демайман. Улар инглиз тили, математика, информатика каби фанларни яхши ўзлаштирадилар. Дунёда содир бўлаётган барча ҳодисалардан хабардорлар. Ҳатто бу воқеаларни муҳокама қиладилар, ўзларининг ижобий ва салбий баҳоларини берадилар. Компьютердан интернетдан фойдаланишда мендан пешқадам. Фақат бадий адабиёт ўқишга қизиқшмайди-да... Тик-токдаги саёз, бачкана вайнларни кўришга анча вақтларини сарфлашади. Тренддаги блогерларнинг ҳаётига қизиқишади-ю, Абдулла Қодирий, Чўлпон, Абдулла Қаҳҳордек буюк адабларнинг мазмунли яшаб ўтган ижод йўлига назар ҳам ташлашмайди. Бу эса мени она сифатида жуда ташвишга солади.

Яқинда телевидениеда «Энг яхши китобхон» танловини кўриб қолдим. Адабиётга қизиқадиган ёшлар борлигидан жуда севиндим. Эътибор билан кузатсам, уларнинг аксарияти табиати гўзал, ҳавоси тоза сўлим қишлоқларда улғаяётган ўсмирлар. Балки китобга муҳаббат замонга эмас, маконга боғлиқмикин, деб ўйлаб қолдим. Чунки, менинг болалигим ҳам қишлоқда ўтган-да... Шаҳардаги шовқинли ва шиддатли ҳаёт, зич жойлашган уйлар, кўча тўла машиналардан чиқаётган зарарли ислар бунга сабабмикин...

Билмадим, қандай шароитда яшашидан қатъий назар ҳар бир ўсиб келаётган бола бадий адабиёт ўқиши шарт ва зарур. Чунки, адабиёт инсон руҳини қусурлардан тозалайди, яхши фазилатларни сайқаллайди, виждон ойнасини ювади, ота-онага, турмуш ўртоғига, фарзандига умуман жамиятдаги барча инсонлар билан муомала қилишни, ҳурмат-иззатни, оқни қорадан ажратишни, шукрни, сабрни ва ҳимматни ўргатади.

Инсон ҳаётида касб танлаш жуда катта аҳамиятга эга. Касб фақат пул топиб, уни ўз манфаатлари учун сарфлаб, тўкин ҳаёт кечирish учун танланмайди. Инсон аввало танлаган касбини севиши, бунда иқтидори Аллоҳ томонидан берилган қобилияти бўлиши лозим. Ана ўшанда у ҳаётда ўз ўрнини топади ва мамнун яшайди, армонлари бўлмайди. Бундай инсонларнинг насибасини Аллоҳ ўзи бераверади.

Кўпроқ пул топиш учун ўзи хоҳламаган касбни танлаб жуда кўп бойлик орттирган, аммо, ўзлигини, орзуларини йўқотган, натижада бахтсиз, оиласида халовати йўқ инсонларни ҳаётим давомида кўп учратдим. Аксинча, ўзи севган касбни танлаб, ўртача ҳаёт кечирса-да, ҳар бир кунда бахт туяётганларни ҳам жуда кўпини танийман. Уларга ҳавасим келади. Мана бадий адабиёт ўқиш нимага керак. Китоб ўқиган одам ундаги ҳам ижобий, ҳам салбий образдаги қаҳрамонларнинг ҳаёти билан танишиш асносида улар ҳис қилган туйғуларни қалбларидан ўтказадилар ва ўзлигини топадилар. Демак, бадий адабиёт ўқиш ўзимизни англаш, ҳаётдаги ўрнимизни топиш учун сув ва ҳаводек зарур.

Бунинг учун биз ота-оналар аввало ўзимиз бадий адабиёт ўқишимиз, уларга ўрнак бўлишимиз ва албатта кўпроқ китоб совға қилишимиз лозим. Болаларимиз билан биргаликда ўқиган асарларимизни муҳокама қилишимиз лозим. Бир марта ўқиган болани китоб ўзиники қилиб олади. Кейингиларини боланинг ўзи топиб ўқийди. Китоб шундай қудратга эга.

Балки мен ҳам уй-рўзғор ташвишлари, пул топиш илинжида юриб, фарзандларимга ўрнак бўлолмагандирман. Шунинг учун улар китобга меҳр қўйишмагандир. Ўйлаб кўрсам охириги пайтлар китоб ўқишга жуда кам вақт ажратибман. Ростини айтмайлик биз ота-оналар орасида ҳам китоб ўқийдиганларимиз жуда кам. Шундай ота-оналар бор-ки, улар телефонга ўсмирлардан ҳам кўпроқ муккасидан кетган. Соатлаб телеграмда ўтирадиган, дугоналари билан алламаҳалгача гаплашадиган жуда кўп аёлларни учратганман. Уйига келганида фарзанди учун вақт ажратиш ўрнига телефондан бошини кўтармайдиган оталар ҳам талайгина. Келинг, аввало ўзимизни ислоҳ қилайлик. Шунда фарзандларимиз ҳам бизга эргашадилар. Зеро, қуш уясида кўрганини қилади. Эртага фарзандларимиз улғайиб, ёшлигини эслаганида китоб ўқиб ўтирган ота-онасини эсласин, телефон ўйнаб ўтирганини эмас!

Нафиса АБИДОВА

АТРОФ ТАБИИЙ МУҲИТНИ АСРАШ ВА ЭКОЛОГИК ҲУҚУҚЛАРНИ ТАЪМИНЛАШДА БАРЧА БИРДЕК МАСЪУЛ

Экологик вазиятни яхшилаш, атроф-муҳитдаги чиқиндиларнинг инсонлар соғлиғига зарарли таъсирини олдини олиш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, санитария ва экологик ҳолат сифатини ошириш учун қулай шароитлар яратиш нафақат мамлакатимизда, балки бутун дунёда долзарб муаммолар сифатида сақланиб қолмоқда. Ушбу йўналишдаги муаммоларнинг йил сайин ошиб бораётганлиги барча даражадаги давлат органлар, мансабдор ва масъул шахслар, тадбиркорлар, фуқаролар умуман кенг жамоатчиликнинг масъулияти ва жавобгарлигини ошириш лозимлигини кўрсатади.

Атроф табиий муҳитни асраб-авайлаш, экологик ҳуқуқларни таъминлаш Конституция даражасида белгиланиб, унинг IX боби номи “Иқтисодий, ижтимоий, маданий ва экологик ҳуқуқлар” сифатида белгиланди. Конституция нормаларида ҳар ким қулай атроф-муҳитга, унинг ҳолати тўғрисидаги ишончли ахборотга эга бўлиш ҳуқуқига эгалиги, Давлат фуқароларнинг экологик ҳуқуқларини таъминлаш ва атроф-муҳитга зарарли таъсир кўрсатилишига йўл қўймаслик мақсадида шаҳарсозлик фаолияти соҳасида жамоатчилик назоратини амалга ошириш учун шарт-шароитлар яратиши, давлат барқарор ривожланиш принципига мувофиқ атроф-муҳитни яхшилаш, тиклаш ва муҳофаза қилиш, экологик мувозанатни сақлаш бўйича чора-тадбирларни амалга ошириши (49-модда), ер, ер ости бойликлари, сув, ўсимлик ва ҳайвонот дунёси ҳамда бошқа табиий захиралар умуммиллий бойлиқдир, улардан оқилона фойдаланиш зарур ва улар давлат муҳофазасида эканлиги (68-модда) белгиланди.

Сўнги вақтларда атроф табиий муҳитни асраш ва экологик ҳуқуқларни таъминлашда жиддий камчиликларга йўл қўйилаётганлиги, айрим ҳолларда эса табиатга ва жамиятга тиклаб бўлмас даражада зарар етказилганлиги, ҳудудларда, айниқса шаҳарларда ҳаво ифлосланиши бўйича ҳолат тобора ёмонлашиб бораётганлиги, атмосферага чиқариладиган ташланмаларнинг юкини камайтириш яхши йўлга қўйилмаганлиги, дарахтлар ва буталарни кесилишига эълон қилинган мораторий даврида ҳам дарахтлар ноқонуний кесилишга йўл қўйилганлиги ҳолатлари аниқланганлиги, мавжуд полигонларнинг ҳолати экологик ва санитария талабларига жавоб бермаслиги ҳамда улар фаолиятида қайта ишлаш ва утилизация технологиялари жорий қилинмаганлиги келгусида экологик фожиа даражасидаги муаммога айланиш хавфини келтириб чиқараётганлигини кўрсатади.

Ушбу соҳада мавжуд ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, экологик маданиятни янада ошириш махсус ваколатли давлат органларининг бирламчи вазифаларидан бўлиб, уларни тўлиқ ижросини таъминлашда муайян даражада судлар билан боғлиқ ишларни тўғри ташкил

этишни ҳам ўз ичига қамраб олади.

Статистик маълумотларга кўра, атроф табиий муҳит ифлослантилганлиги ва чиқиндилар жойлаштирилганлиги учун компенсация тўлови ундириш билан боғлиқ ишлар йил сайин ошиб бормоқда, хусусан 2022 йилда ваколатли ташкилотлар томонидан Тошкент шаҳар судларига ушбу туркумдаги иқтисодий низолар бўйича 92 та (38.292.076.246 сўмлик) даъво ариза билан мурожаат қилган бўлиб, уларнинг 64 таси ўз тасдиғини топганлиги сабабли қаноатлантирилиб, 22.553.712.945 сўм компенсация тўлов маблағлари ундириб берилган. Шу билан бирга 14 та (988.149.743 сўмлик) ҳолатда даъвогарнинг важлари исботлаб бера олмаганлиги, қонунбузарлик ўз тасдиғини топмаганлиги учун рад қилинган, 2 та (2.043.830.788) ҳолатда даъво аризаси ваколатсиз шахс томонидан имзоланганлиги сабабли даъво аризаси кўрмасдан қолдирилган ҳамда 12 та (84.066.046 сўмлик) даъво аризаси бўйича иш юритиш тугатилган.

Мазкур туркумдаги ишлар 2023 йилнинг 7 ойи давомида бирмунча ошиб, жами 348 та (81.959.900.635 сўмлик) даъво аризаси судга киритилган, уларнинг 232 таси (29.473.404.367 сўмлик) асосли деб топилиб, қаноатлантирилган, 87 таси (42.352.302.218 сўмлик) рад этилган, 3 таси (3.287.755 сўмлик) кўрмасдан қолдирилган бўлса, уларнинг 26 таси (46.554.362 сўмлик) бўйича иш юритиш тугатилган.

Айниқса, атроф табиий муҳит ифлослантилганлиги ва чиқиндилар жойлаштирилганлиги учун компенсация тўлови ундириш ҳамда атроф табиий муҳит ифлослантилганлиги учун юридик ва жисмоний шахслар фаолиятини тўхтатиш билан боғлиқ аризалар бўйича иқтисодий судларга қилинаётган мурожаатларнинг ошиб бориши бу борадаги масъул ходимларнинг масъулияти янада ошириш, судга тақдим этилиши лозим бўлган ҳужжатларни тайёрлаш, ҳуқуқбузарликларни исботлаш мажбурияти давлат органлари зиммасига юклатилганлиги боис, далилларни тегишли тарзда расмийлаштиришга эътибор қаратиш талаб этилади.

Хулоса сифатида шуни қайд этиш лозимки, экология ва атроф-муҳитга зарар етказмаслик чораларини кўриш, ўсимлик ва ҳайвонот дунёси объектларини, атмосфера ҳавосини ифлосланишини олиш каби қатор йўналишларда қатъий чораларини кўриш нафақат давлат органлари вазифаси, шу билан бирга ушбу жамиятда яшаётган, фаолият юритаётган ҳар бир шахс, тузилмаларнинг конституциявий мажбурияти эканлигини барчамиз бирдек тушунишимиз, экологик мувозанатни сақлаш учун бутун инсоният масъул эканлигини барча аҳоли қатламига атрофлича тушунтиришимиз ҳамда бу борада жамоатчилик назоратини янада кучайтиришимиз лозим.

**Р.БЕРДИЯРОВ,
Ф.ЁДГОРОВ,**

Тошкент шаҳар суди судьялари

Йилдан йилга нафақат юртимизда, балки бутун дунёда экологик муаммолар авж олмоқда. Шу сабабдан инсонларни тозалikka, табиатга бефарқ бўлмасликка чорловчи тадбирлар ишлаб чиқилмоқда.

Шундай ўйинлардан бири "Clean gamers" – "Тоza ўйинлар"дир. Бу ўйинларда 20 дан ортиқ мамлакат ва 300 дан ортиқ шаҳарларни ягона мақсад бирлаштиради: табиат ва тозалikka янада эҳтиёткорона муносабатда бўлишга ҳисса қўшиш истаги орқали бирлаштирган халқаро экологик кўнгилчиларнинг исроф қилиш ва сайёрани сақлашга йўналтирилган дастур. "Тоza ўйинлар" оддий тозалашдан фарқ қилади, чунки ҳудудларни тозалаш қизиқарли ўйин-кулгига айланади. Ўйинчилар топилган ва сараланган чиқинди миқдори бўйича, шунингдек, турли танловларда рақобатлашадилар, масалан: "Энг яхши топиш" – ўйинларда топилган энг ноодатий нарса. Тадбирдан сўнг иштирокчилар мусиқа остида пикникда дам олишади.

Тадбирларда 1 соатда 0,5 дан 20 тоннагача чиқинди йиғадиган 30 дан 1500 нафаргача одам иштирок этади. Ўртача, бундай ўйин иштирокчиси мунтазам кўнгилли тозаловчи ёки жамоат билан тозалашга қараганда 5-10 баробар кўпроқ тўплаши мумкин. Тадбирлар фестивал форматига – мезбон, мусиқа, пикник билан ўтказилади.

2014 йилдан буён бутун дунё бўйлаб 137 765 иштирокчи иштирокида 2 131 та ўйин ўтказилди ва 3 562 000 кг. чиқинди алоҳида йиғилди.

"Тоza ўйинлар"нинг натижалари нафақат табиий ҳудудларни, ифлосланган атроф-муҳит объектларини ва сув ҳавзалари қирғоқларини тозалаш, балки аҳолини кўнгиллилик, экологик таълим, шунингдек, ҳудудларни ободонлаштириш ва ривожлантиришга жалб этишдир.

Ўйинларда "Тоza ўйинлар" мобил иловасидан фойдаланилади, бу эса шаффоф ва аниқ статистик маълумотларни тақдим этади ва бир нечта ўйинларни битта чемпионатда бирлаштириш имконини беради, шунингдек, замонавий ечим билан ёшлар ва фуқаролик жамиятининг фаол қисмини жалб қилади.

Нуриддин НУРУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон Экологик партияси Марказий Кенгаши бўлим бошлиғи,
Ёшлар парламенти Соғлиқни сақлаш экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш масалалари қўмитаси раиси:

– Бугун экологик масалалар нафақат мамлакатимиз аҳолисини, балки бутун дунё аҳолини жиддий ўйлантирмоқда. Сўнгги маълумотларга кўра, Европанинг айрим жойларида сув билан муаммолар бошланган. Бир нарсани унутмаслигимиз керак, сув ва бошқа табиий ресурслар туганмас бойлик эмас, уларнинг ҳам охири бор, албатта. Аммо, тўғриси айтиш керак, аҳолимизнинг каттагина қисми буни тўғри англаб етгани йўқ. Сувдан ҳамон тугамайдиган ресурс сифатида фойдаланмоқда ва уни исроф қилишдан тўхтамайпти.

Тўғри, мамлакатимизда атроф-муҳитни асраш, табиий ресурслардан унумли ва оқилона фойдаланиш борасида қатор ишлар амалга оширилмоқда. Лекин, аҳолининг экологик маданияти юксалмас экан, бунга эришиш қийин. Бу борада ёшларнинг экологияга бўлган муносабатини ўзгартириш, улар орасида табиатни асрашга қаратилган тарғибот ишларини кучайтириш билангина яхши натижага эришиш мумкин.

Айни шу мақсадда Ўзбекистон Экологик партияси томонидан кўплаб ёшларни қамраб олган ҳолда экофорумлар ўтказилмоқда. Форумлар доирасида чиқинди йиғиш, чиқиндиларни саралаш акциялари, сув, яшил ҳудудлар ва бошқа табиий бойликларни асраб-авайлашга қаратилган тадбирлар ўтказилмоқда ҳамда тушунтириш ишлари олиб борилаётир. Бундан кўзланган мақсад, экологияга бефарқ бўлмаган ёшлар орқали уларнинг тенгдошлари орасига кириб бориш, ёш авлод онгида атроф-муҳитни асраш, сувдан унумли фойдаланишга бўлган муносабатни шакллантиришдан иборатдир.

Ширин АБИДОВА,
Ўзбекистон Волонтерлари
Ассоциацияси раҳбари:

– "Clean gamers" – мени назаримда бу бир нечта ижтимоий муаммоларни ечиш билан биргаликда инсонларни ҳамжиҳатликка, бирдамликка, яхши кайфият ва дўстона муносабат ила ёндошиб, бирлашишга ундайдиган восита, десам муболаға бўлмайди. Чунки бир ўйин доирасида нафақат чиқиндиларни тозалаш, умуман чиқинди мавзусига онгли равишда ёндашиш мавзуси кўтарилди. Энг қизиғи, иштирокчилар биз ҳеч қачон одамлар чиқиндиларни шу даражада шижоат билан талашиб, йиғишлари мумкинлигини ҳатто тасаввур ҳам қилмагандик, деб айтишяпти. Ва бу ҳақиқатдан ҳам рост. Ўйинлар бошланиш жараёнида старт бериладиган нуқта тасвирланган кадрларни тўхтатиб, уларнинг кўзларига разм солсангиз бу ҳиссиётни тушунасиз. Иштирокчилар имкон қадар тезроқ чиқиндиларни топиш ва уларни териш учун ёниб туришади. Бизнинг мақсадимиз "Clean gamers" ўйинлари ўтказиладиган кун халқаро байрам сифатида нишонланадиган сана сифатида белгиланишига эришишдир. Маълумот ўрнида айтмоқчиманки, 16 сентябрдан 24 сентябрга қадар Евроосиё тозалик кубоги чемпионати ҳам бўлиб ўтади. Бу тадбирда Ўзбекистон ҳам иштирок этади. Умид қиламизки, барча иштирокчилар ўзининг фаоллигини кўрсатади ва Ўзбекистон бу кубокнинг эгасига айланади.

Умида ҲАҚБЕРДИЕВА тайёрлади

TOSHKENT OQSHOMI

Манзил: 100029,
Тошкент шаҳри, Махтумқули
кўчаси, 49

Телефонлар:
Қабулхона (71) 233 61 10
Реклама (71) 233 28 95

2007 йил 19 январда Тошкент шаҳар
Маъбуот ва ахборот бошқармасида
02-001-рақами билан рўйхатга олинган

"NISO POLIGRAF"
МЧЖ босмахонаси.

Нашр учун масъул
З. НАЗАРОВ

Тошпириш вақти 00:55
Тошпирилди 05:00
Буюртма -

МУАССИС:
ТОШКЕНТ ШАҲАР
ҲОКИМЛИГИ

Бош муҳаррир
Севдо НИЁЗОВА

Тахририятга келган қўлёмлар қайтарилмайди ва ёзма жавоб берилмайди.
Газетада босилган мақолалар учун муаллиф жавобгар, унинг фикри тахририят фикридан фарқ қилиши мумкин. "Тошкент оқшоми" материалларидан фойдаланилганда манба кўрсатилиши шарт.

Манзил: Тошкент вилояти, Ўрта
Чирчиқ тумани, "Машғал"
маҳалласи, Марказий кўчаси, 1-уй

Ҳажми — 2 босма табоқ, офсет
усулида босилди. Адади 500
нусаха, қоғоз бичими А3

Газета тахририят
компьютер марказида
саҳифаланди

